34ste jaar. — Nr 24.

Zaterdag 26 februari 1887.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 26 FEBRUARI.

—

Vastenbrief.

De Vastenbrief van Mgr Doutreloux, bisschop van Luik, komt te verschijnen. Dit merkwaardig stuk handelt over het *Naturalismus*. Gelijk onze lezers het weten, is het naturalismus een vorm of een verschijnsel van de vrijmetselarij en het liberalismus. Het een is niet meer waard dan het ander.

Wij achten het ons eenen plicht eenige uittreksels uit den Vastenbrief aan onze lezers mede te deelen.

∴

Die groote dwaling van onzen tijd welke men *Naturalismus* noemt, zegt Mgr de Bisschop, is door de Pausen, die ze doemden, met eén woord gekenmerkt geworden. Zij heeft voor regel geen rekenschap te houden van al wat bovennatuurlijk is, zelfs niet van God, in de burgerlijke samenleving ; zij leert dat deze mag en mort ingericht en bestierd worden zonder te letten op hetgene God wil in zake van Godsdienst, en wel namelijk zonder te letten naar hetgeen Hij deswege openbaarde door zijnen goddelijken Zoon, O.H.Jezus-Christus.

De Katholieke Kerk, haar Geloof en hare Zedewet, hare overheid en haar bestier, hare wetten en hare vrijheid, hare onbetwistbaarste rechten, onder andere haar recht van de goederen te bezitten en te bestieren die noodzakelijk zijn voor haar behoud, hare ontwikkeling, haren kerkdienst, hare bedienaren, hare instellingen en werken, dat alles is voor den Staat als ware het niet. Gunt hij aan de H. Kerk eenig aanzien, hij doet het, niet uit gehoorzaamheid aan God die 't hem gebiedt, maar enkel uit opzicht voor de godsdienstige gevoelens der burgers ; het betaamt, zegt men, dat de Staat in zoover hij 't goedvindt, aan de onderdanen verleene hetgeen verzicht is voor de uiterlijke beoefening van hunnen godsdienst, zoodat deze in zijne oogen niets meer is dan een openbare dienst gelijk elk andere.

Het was het zoogenoemde Philosophisme der 18e eeuw dat, onder den kreet van : « *dood aan de eerlooze,* » die verderfelijke leering uitbracht, en niet alleen uitbracht, maar op alle wijzen verspreidde, en zoo de samenleving voorbereidde om op te staan tegen God.

Deze opstand, welke in de geschiedenis den naam draagt van Fransche omwenteling, brak weldra uit en gij weet met welke gruweldaden hij gepaard ging. De verbeuringen en plunderingen, de moorderijen en bloedbaden met al de andere buitensporigheden van die noodlottige en goddelooze dolzinnigheid, zijn voorbijgegaan : maar de dwaling die er de oorzaak en de aanleidster van was, is blijven bestaan. Zij werd opgenomen door de Vrijmetselarij, die voor taak nam haar vergift overal rond te storten. Om haar gemakkelijker voort te geven in de nieuwe Staatsinstellingen en in de wetten, wisten de lidmaten dier lichtschuwe en goddelooze sekte haar bij alle gelegenheid af te schilderen als eene bron van vrijheid als de onmisbare waarborg van de rechten der menschen en der samenleving, en durfden haar, met volleerde huichelarij, vrijheiten van vijandigheid tegen den godsdienst.

Die list gelukte boven verwachting.

Vele menschen die nog godsdienstig waren, maar te weinig luisterden naar de waarschuwingen der H. Kerk, lieten zich verleiden. Meegesleept door de Vrijmetselarij die haren naam verborg, schaarden zij zich, bijna zonder het te weten, onder het vaandel van het Naturalismus, en vormden de eerste rangen van het talrijke en machtige leger dat haar thans ten dienste staat.

De oversten van dit leger hebben het, als behendige krijgkundigen, verdeeld in verscheidene benden volgens de hoedanigheid der soldaten ; wanneer het er op aankomt, vereenigen zij ze allen in eenzelfde algemeene handeling ; buiten dat, laten zij de vurigste stoutmoedig te velde gaan elk in zijne richting ; — dit beleid bracht het zoo ver, dat de groote dwaling der 18e eeuw weer op het punt is al te overheerschen.

Want inderdaad, hooren wij niet, even als kort vóór de Fransche omwenteling, openbaar den spot drijven met alle overheid, aanspraak maken op andermans goed, allerhande bedreigingen, zelfs moordbedreigingen opstijgen ? Ziedaar de noodlottige en onvermijdelijke gevolgen van allen opstand der samenleving tegen God, de eenige bron van alle gezag, van alle recht en rechtvaardigheid, van alle veiligheid en eendracht.

∴

Ons vaderland, zoo trouw gehecht aan het Geloof onzer voorouders, is, eilaas, niet vrij gebleven van die dwaling ; sedert veertig jaren vooral ging zij steeds voornuit.

Hoeveel wetten heeft zij niet tegen den godsdienst doen maken ? Wij zullen slechts de voornaamste opnoemen : eene wet heeft aan de Kerk het recht benomen van stichtingen te ontvangen voor hare werken van liefdadigheid en onderwijs ; eene wet heeft de stichtingen die zij bezat in groot getal verbeurd en dikwijls van bestemming veranderd ; eene wet heeft de dienstvrijheid der geestelijken gederelt-lijk afgeschaft, en zoo de aanwerving van hare geestelijken en kloosterlingen belemmerd ; een besluit heeft hare werkzaamheid bij het leger ingekort door de afschaffing der aalmoezeniers ; een reglement heeft ze tevens verminderd in de gevangenissen ; eene wet heeft haar beroofd van het gezag dat haar overbleef in het beheer der kerkelijke goederen, en dezer bestier tot in het geringste toe onderworpen aan het veelvoudig onderzoek der burgerlijke overheden van hoog tot laag ; andere wetten krijgen thans, na eene rechtspleging van meer dan vijftig jaren, eenen anderen zin zoodanig dat de gewijde grond onzer kerkhoven alle oogenblikken kan geschonden worden ; dat menige kerkelijke eigendom tot in den laatsten tijd erkend, nu betwist wordt ; dat de vreedzame woning der pastorijen gedurende eenigen tijd aan verscheidene uwer herders ontzegd werd ; dat zonder billijke reden priesters van hun traktement beroofd werden ; dat geestelijke plaatsen, vroeger door de burgerlijke en de kerkelijke overheden samen daargesteld, afgeschaft zijn ondanks de tegenspraak der Bisschoppen ; dat de eerbewijzingen van het leger aan het H. Sacrament werden opgeschorst even als de deelneming der overheden aan de plechtige danksegginge in naam des Vaderlands aan God opgedragen voor zijne weldaden ; — men nam zelfs het besluit dat 's lands geld het opschrift niet meer zou dragen van : *God beware België* ; de naam van God mocht nergens meer verschijnen en het Christusbeeld hadde men gaarne verbannen uit alle plaatsen waar men het herstelde na de revolutie, zelfs uit de scholen.

Deze laatste, dank aan den christelijken geest door de wet van 1842 er in behouden, ergerden sedert lang de Vrijmetselarij en alle voorstanders van het Naturalismus ; *dit* wilden zij er kost wat kost in de plaats en op den troon stellen van den Godsdienst zelf ; — dat gelukte, de Godsdienst werd ontvronwd en vernederd ; onder de Jesuiten mocht hij er niet verschijnen, buiten dien tijd had hij slechts toegang in een afzonderlijk lokaal, zoodat geene kinderen het Christelijk onderwijs ontvingen dan die goedvonden er naar te gaan luisteren. Dusdanig was de wet van 1879 op het lager onderwijs ; zij was allerbest geschikt om aan de kinderen alle ontzag voor den Godsdienst te benemen en ze van jongsaf te gewennen hem slechts te beschouwen als een zaak van klein belang, nuttig misschien voor 't persoonlijk en huiselijk leven, maar zonder bepaalde plaats, rang of gezag in de samenleving. Aldus zegevierde het Naturalismus te midden der schooljeugd waar de H. Kerk en het Vaderland hun beste hoop in stellen.

Maar hier vond het in het katholiek geweten een onverwinnelijke wederstand, en een nieuwe wet heeft de school weer aan den Godsdienst geopend.

De Kerk en al wat haar van kort of van ver aangaat, in alles bestrijden ; al wat tegen haar, in welk land ook, beraamd of bedreven wordt, goedkeuren ; hetgeen ergens in haar voordeel geschiedt, misprijzen of benijden ; het goed dat zij sticht en voortijds gesticht heeft, verzwijgen ; al den laster dien de onwetendheid, de goddeloosheid en de haat ooit uitvonden of nog uitvinden om hare eer te bevlekken, immer en immer herhalen ; enkele misslagen, die haar moederhart bedroeven, luidruchtig en boosaardig kwaaiaar maken ; hare bedienaren en zelfs den Stadhouder Onzes Heeren J.-C. zonder den minsten erebied behandelen of met smaad overladen ; de kloosteroorden die zoo verdienstelijk en achtenswaardig zijn in het oog van alle edelhartige menschen, stelselmatig hatelijk maken ; de mannen die hare belangen voorstaan, in weerwil van hunne uitstekende bekwaamheden, met beroekening verlagen ; hare leering hekelen en bespotten, haar Geloof godtergend lasteren, hare zedelessen beschimpen — is dat niet, met min of meer verschil in toon en vorm, om zoo te zeggen het dagelijsch werk van een deel der drukpers in België ?

Wanneer dergelijke geschriften genoeg lezers, en vooral genoeg abonnenten vinden om stand te houden, is dat geen klaarblijkend teeken dat het getal dergenen die deze gedachten aankleven of slechts met een zondige zwakheid verwerpen, voortdurend aangroeit ?

Een derde bewijs van den voortgang van het Naturalismus is de verzwakking in 't algemeen van het afgrijzen dat de ware christen als van zelf gevoelt voor de schandeladen die tegen het Geloof en zeden gepleegd worden.

Indien de drukpers, vóór vijftig jaren, de goddelooze zedeloose taal welke wij zoo even schetsten, had durven gebruiken, zou zij dan geen algemeene verfoeiing en verontwaardiging hebben opgewekt ? Wat zou men toen gedacht hebben van lieden die in geen kerk meer komen, zich voor vrijdenkers en goddelochenaars uitgeven, die onder den dekmantel van de burgerlijke trouwbeloftes, in den onschuld geen schade zien, of die hunne kinderen niet laten doopen en hun de eerste communie verbieden ? Wat zou men gedacht hebben van christenen, die zoogezegd uit welvoeglijkheid de goddelooze lijkstoeten bijwonen van zulke geloofsverzakers ? Zou men, toen zoo als nu, christenen ontmoet hebben ongodsdienstig genoeg om dergelijke afschuwelijkheden tegen Geloof en Zeden te verontschuldigen, te billijken, te verdedigen ? Zou men een volksgemoed gevonden hebben onverschillig en ontchristend genoeg om zich niet in 't diepste der ziel gekwetst te voelen en geen laakwoord uit te spreken over al wie ze ol pleegt of goedkeurt ?

∴

De Naturalisten bekommeren zich weinig over die verflauwing der godsdienstige gevoelens ; de goddeloossten verheugen zich er over en roemen er op als op een overwinning ; zij noemen dat voornitgang, ontvoogding der menschelijke rede, verhelling uit het vervallen bijgeloof.

Dat zij er mogthans op nadenken, want het behoud en de orde der samenleving hangt er van af. Inderdaad, die verflauwing van godsdienstigheid in 't algemeen, zal opgevolgd worden (en is het reeds maar al te veel van een ongodsdienstig leven onder het volk, en wat zal er gebeuren wanneer het volk de onderrichtingen der Kerk niet meer hebben zal om zijnen stand met onderwerping uit de handen der Voorzienigheid aan te nemen, om zijnen geest te wapenen tegen de valsche en schrikwekkende leerstelsels die men hem voorwerpt over huishouding en samenleving ? Wanneer aan 't volk de godsdienst zal ontbreken om zijn leed en lijden te verzachten, zijn gewelen te vormen, hem afschuw in te boezemen tegen alle overdaad, onderwerping te leeren aan de overheid, eerbied voor den eigendom ?

Maar, zegt men, het onderwijs, ziedaar het redmiddel, ziedaar wat ons tegen al die rampen zal bewaren ! Het christelijk onderwijs, dat den godsdienst onder het volk verstrekt, zal daartoe bijdragen, ja zeker ; het onzijdig onderwijs dat aan 't volk zijn christengeloof ontrooft, nooit ; integendeel, de leeringen die de maatschappij ten verderve voeren, zullen overal des te meer en des te sneller voortgaan ; de ondervinding heeft het maar al te wel bewezen.

Buiten de algemeene plichten die een christenmensch altijd moet uitoefenen, zijn er hedendaags nog vele andere welke onze bijzondere toestand en vooral de slechte staat van handel, landbouw en nijverheid ons opleggen.

Dat de rijke menschen hunne vrijwillige uitgaven in eene juiste maat beperken om meer te kunnen geven aan die in den nood zijn, alsook aan de instellingen die reeds bestaan of dienden te worden opgericht tot bijstand der werkende klas.

Veel eerlijke huisgezinnen, voornamelijk in de nijverige gemeenten, leven in een bekrompen toestand, bijna in armoede, en zoeken dit te verbergen. Dat de rijken ten plichte nemen na te gaan of er zulke niet zijn in hunne omgeving en woonplaats. Hunne herders, die dikwijls in 't geheim zijn van dien verborgen nood, zullen hen met geluk inlichten en, volgens omstandigheid, ten dienste staan aan hunne welbestede liefdehulp voor zulke behoeftigen.

Tal van eerlijke ambachtslieden en handelaars bevinden zich in benepen, ja gevaarlijken toestand omdat hunne betaling te lang achterblijft en zij dezelve niet durven vragen. Dat alle man zich betevere hunnen ondergang te voorkomen door regelmatig het verdiende loon te betalen en zonder uitstel de gemaakte schulden te kwijten.

2° Dat de meesters niet alleen rechtvaardig, maar ook goedaardig wezen ten opzichte hunner werklieden, en dezen niet laten behandelen door ondergeschikten gelijk zij het niet doen zouden. Herinneren zij zich dat God alle menschen bestemd voor denzelfden Hemel en dat allen eenzelfde recht, eenzelfden plicht hebben hem te aanbidden zeggende : *Onze Vader die in de Hemelen zijt !* Gedenken zij dat God eens zal vragen wat zij deden zoo voor het geestelijk als voor het tijdelijk goed hunner werklieden. Zij moeten dus zooveel mogelijk, het belang van elkin 't bijzonder ter harte nemen, hen zoeken te kennen, bemoedigend aanspreken, naar hunne huisgezinnen vernemen, en, in bijzondere noodwendigheden zoo als in geval van ziekten, hen helpen bij voorkeur aan anderen. Zij moeten hen trachten te beveiligen tegen de gelegenheden van geloofs-en zedenbederf, voor allen de vervulling der christelijke plichten gemakkelijk maken, daarin gelijk ook in de christelijke opvoeding der kinderen het goede voorbeeld geven.

Het ware voor de echtgenoten der patronen een schoone en edele taak, onder de huisgezinnen hunner werklieden, in zooverten minste als het voegt, een soort van christelijk en maatschappelijk apostolaat uit te oefenen ; hare werking zou zeker grooten invloed hebben en vruchten voortbrengen die haren naam zouden verheerlijken in hemel en op aarde, hare zieden verrijken met verdiensten, hare harten oneindig meer vergenoegen dan de ijdelheden der wereld.

3° Dat de werklieden van hunnen kant hunne meesters getrouw dienen en niets bedrijven tegen hunne wettige belangen en rechten ; dat zij ook redelijk wezen met niet te eischen wat onmogelijk is. Zoo tengevolge van den slechten tijd — waar de patronen op de eerste plaats door lijden — hun loon verminderde, dat zij door een goed en eerbaar gedrag de gunst winnen van anderen die helpen kunnen en buitendien trachten spaarzamer te zijn in hun persoonlijke en huiselijke uitgaven, bijzonder wat de vermaken en de kleederen betreft en voornamelijk het gebruik van den noodlottigen drank waar zoo menigeen zijne gezondheid, zijn verstand, zijn eerbaarheid, soms alle middelen van bestaan, tot het brood des huizes, aan opoffert. Dat zij in nood en leed toevlucht nemen tot het gebed om den moed niet te verliezen en Gods hulp te bekomen, — indachtig dat, lijden zij veel en met geduld op aarde, een des te schoo er beloning hen wacht in den Hemel ; dat beproeving en kwelling het lot is van allen in dit leven, ook van de rijken, ja doorgaans de rijken harder treffen dan de armen.

Dat zij zich niet schamen over hunnen stand die de stand was van O.H.J.C. en van St-Jozef zijn voedstervader ; een eerlijk en deugdzaam werkman is groot voor God en aller achting waardig.

Eindelijk, als zij rechtmatig de verbetering van hun lot zoeken, moeten zij wel overtuigd zijn dat zij deze weldaad noont te verwachten hebben van de vijanden des Godsdienstes ; deze zoeken hen te misleiden door de lezing van oproerstokende dagbladen en te brengen in gezelschappen waar de strafbaarste ondernemingen worden aangeprezen. Wanorde, onrecht en geweld hebben het volk nooit gebracht dan tot oneer, ellende, rampspoed en verderf ; geduld en moed samen met arbeid en godsdienst, ziedaar wat den werkman beiet van ongelukkig te zijn in de slechte dagen waar toch immer betere op volgen.

Trachten wij allen Z. B. B. den zegen Gods voor ons land te verwerven door onze gebeden en een christelijker leven. Wat de goddeloozen ook zeggen de openbare rampen zijn gewoonlijk eene straf des Heeren over volkeren die hem vergramen, en 't zijn de werken van godvruchtigheid en boetvaardigheid die er van verlossen.

Landbouw.

Eenige algemeene opmerkingen over de landbouwwaarde der commerciale meststoffen.

VII.

In de organieke stikstof inhoudende stoffen, heeft de stikstof met dezelfde *landbouw-waarde* als in de stikstof inhoudende zouten, soda-nitraat en sulfaat van ammoniak. Deze waarheid is heden slechts betwist door eenige koopheden in meststoffen. Wat de organieke stoffen minder waarde geeft, is dat deze meststoffen onoplosbaar in het water en dat zij niet rechtstreeks gelijkmaakbaar zijn.

∴

De stikstof inhoudende organiekestoffen, welke in den handel gevonden worden, zijn in het algemeen onoplosbaar. Vermits zij onoplosbaar zijn, kunnen zij zich niet in den grond verspreiden. De studie der vorming en der natuur der wortelen, alsook de rechtstreeksche proefnemingen, bewijzen ons dat een vruchtbaarmakend element des te gelijkmaakbaarder is dat het meer in den grond verspreid is.

Hoe meer een meststof verspreid is, hoe meer zijne verdeeling in den grond gemakkelijk en zijne landbouw-waarde groot zullen zijn. De stikstof inhoudende zouten zijn zeer oplosbaar in het water. Zij verspreiden zich snel in den grond, zij werken onmiddelijk en gelijkmatig.

Besluit. De nitrieke en ammoniakale stikstof heeft eene grootere landbouw-waarde dan de organieke stikstof.

∴

De organieke stikstof inhoudende stoffen, zijn niet rechtstreeks gelijkmaakbaar. Deze meststoffen moeten zich ontleden en eene verandering ondergaan. De organieke stikstof, als zulk aanschouwd, is niet een voedsel. De stikstof inhoudende zouten zijn alleen rechtstreeks gelijkmaakbaar.

De stikstof moet in nitraat kunnen veranderd worden en deze verandering geheurt door de salpeterwording.

∴

De salpeterwording geheurt onder den invloed van een levend wezen : *micrococus nitrificans*. Deze levende wezens vormen den nitraat met ; zij verzuren slechts de organieke en ammoniakale samenstellingen. De enkelvoudige stikstof speelt geenen rol in de salpeterwording. Deze geheurt snel indien de voorwaarden geschikt zijn voor de ontwikkeling van het leven. Indien deze microben een geschikt voedsel vinden, indien de grond vochtig en te gelijkertijd wel verlucht is en indien de luchtgesteldheid goed is, zal de salpeterwording snel geschieden. In eenen zavelachtigen grond, van organieke stoffen en van humus beroofd, geschiedt de salpeterwording maar langzam. In eenen grond, arm aan loogzoutachtige zouten (sels alcalins) gelijk vele gronden in de kempen en gelijk de zure en de turf bevattende widen, is de salpeterwording bijna onmogelijk.

Besluit. De gelijkmaakbaarheid van de organieke stikstof hangt af :

1° Van de weerkundige verschijnsels, gelijk de warmte, de vochtigheid.

2° Van de natuurlijke samenstelling van den grond, gelijk de humus, de doordringbaarheid aan de lucht.

3° Van de scheikundige samenstelling van den grond, gelijk de kalk, de potasch enz.

De organieke stikstof is dus verre van dezelfde waarde als de nitrieke stikstof te bezitten.

Er bestaan zelfs stikstof inhoudende stoffen welke men niet als meststof kan beschouwen, omdat zij niet kunnen in salpeter veranderd worden of omdat deze salpeterwording slechts na een groot getal jaren geschiedt.

Alzoo heeft de afval van ruw leder (déchet de cuir brut) bijna geene landbouw-waarde.

∴

Welke ook de snelheid der salpeterwording zij, *er vormt zich altijd onder deze verandering*, ENKELVOUDIGE STIKSTOF.

De enkelvoudige stikstof is stikstof onder vorm van gas.

De stikstof onder vorm van gas heeft de minste landbouw-waarde niet.

Dit element bevindt zich met onbepaalde hoeveelheid in de lucht.

Dit element kan niet als voedsel der planten dienen.

∴

De hoeveelheid vrije stikstof die zich onder de salpeterwording vormt is veranderlijk.

Volgens G. Ville en Reiset, is deze kwantiteit gelijk aan het derde gedeelte van de stikstof die zich in de organieke stoffen bevindt.

In de proefnemingen van Lawes en Gilbert is de hoeveelheid vrije stikstof die zich gevormd heeft van 12 tot 40 °/° der gansche hoeveelheid geweest.

Ziehier de merkwaardigste proefneming van MM. Lawes, Gilbert en Pugh :

« 168 kores gerst 0, gr 1247 samengesteld « stikstof inhoudende, hebben zich ontleed. Na de « ontleding bleven er 0, gr 07460 stikstof over. « Men had er onder vorm van gasachtig ammoniac « 0 mill. 5 ontdekt. Er had dus een verlies van « 0, gr. 0501 of 40, 20 °/° plaats gehad.

Indien het somtijds geheurt, gaat M. Deherain « voort, dat de ontleding der organieke stikstof « inhoudende stoffen zonder lossing van vrije stik- « stof geheurt, zeer gewoonlijk nogtans geschiedt « deze lossing gelijkertijd dan de verkalking van « het organieke stof. Overigens moet men bemer- « ken dat deze ontleding slechts onder eenen « sterken verkalkenden invloed geheurt. »

∴

« Indien men *gemiddeld* een verlies van 25 tot « 30 °/° aanneemt, zal men niet verre van de waar- « heid blijven.

« Men moet rekenen dat men ten hoogste een « nuttig uitwerksel van de 2/3 der gansche inbe- « houdene stikstof kan verwachten.

« Indien dus de stikstof in de zouten fr. 2,50 « de kilo waard is, zal zij slechts ten hoogsten, « fr. 1,60 in de beste organieke stikstof inhou- « dende meststoffen moeten betaald worden, ver- « mits men maar op de 2/3 der inbehoudene stik- « stof rekenen kan. Zij zal nog minder waarde « hebben in de stoffen die zich langzaam en moei- « lijk ontleden. Indien zij dus fr. 1,60 in het « vleesch en het bloed waard is, zal zij ten hoogste « fr. 1,50 in de wol, in de hoorn, in de beenderen « enz., waard zijn. In het gelooid leder is zij hoe- « genaamd van geene waarde, vermits zij heel en « gansch ongelijkmaakbaar is. » Joulie.

Tongeren, den 25 februari 1887.

H. R. Julien.

Stads- & provincie nieuws.

Wij hebben verleden week, zoo breedvoerig de plaats het ons toeliet, gesproken over de laatste zitting van den gemeenteraad.

Wanneer men met aandacht nagaat wat het genzenblad bij die gelegenheid alzoo vertelt over de stadswerken, dan komt men tot de overtuiging dat er menschen zijn die zich voor niets anders met de stadszaken bezig houden dan om de gelegenheid te vinden eenige kwaadwillige beschuldigingen uit te werpen tegen het stadsbestuur.

Is het geene schande te durven schrijven dat het gouvernement den weg tusschen de Maestrichtepoort en den Bilsersteenweg gaat paveien, enkel om meer waarde te geven aan het huis van M. Briers, dat daardoor de Concordia, eigendom van den heer Schaetzen, eenige duizende franken meer zal waard zijn en dat er ook wel eens een weg zal gelegd worden van aan den Lukersteenweg tot aan de Moorepoort om plezier te doen aan M. den Senateur de Grunne ?

Het is altijd op zulke manier dat het genzenblad zich met onze openbare werken bezig houdt ; het kent niets anders dan modder werpen tegen de katholieken. De openbare belangens, de stadswerken, de boulevards, daar is die jongens heel weinig aangelegen ; als zij maar hun vrenjo kunnen uitspuwen tegen hunne politieke tegenstrevers.

∴

Lezers, het eens hierop.

Wanneer er eene kwestie van openbare werken op het tapijt komt, dan zal het genzenblad zich wel wachten van daarover zijn gedacht te zeggen. Het zwijgt, het laat de zaak draaien, het blijft er geheel onverschillig aan, tot op het oogenblik dat het meent een middel gevonden te hebben om eenen steen naar het hoofd van een katholiek te kunnen werpen.

Wilt ge daarvan een nieuw voorbeeld hebben ? In de zitting van den raad van den 31 januari, heeft M. Barthels aangekondigd dat hij gaat voorstellen den wal al te breken tusschen de Maestrichter en de Moorepoort, tegenover de Concordia.

Wij meenen dat dit een dom voorstel is, een werk waardoor men den boulevard niet zal verfraaien maar bederven, een werk in een woord dat veel geld zal kosten en geen het minste nut oplevert.

Dit hebben wij gezegd van het oogenblik af dat M. Barthels er van gesproken heeft ; dat is nu een maand geleden. Maar te vergeefs hebben wij gezocht wat het genzenblad er over denkt. Het zwijgt, het wacht wat er gaat gebeuren, het loert op de gelegenheid om een middel te vinden om daar weer den eenen of den anderen katholiek te kunnen beleedigen.

Zal het genzenblad beweeren dat wij de waarheid niet zeggen ? Dat het eens durve antwoorden op onze vraag ! Dat het eens rechtuit durve zeggen wat het denkt over het voorstel van M. Barthels ! Geeft heter zijne goedkeuring aan ? Is het voor of tegen de afbreking van den wal tusschen de Moorepoort en de Maestrichterpoort ? Op de vraag durft het niet antwoorden, uit vrees van later niet meer te kunnen afkeuren wat door de katholieken zal gedaan worden.

Allo, genzenblad, toon eens dat wij ongelijk hebben. Zeg eens rechtuit, maar heel rechtuit, hoort-je, of gij het voorstel van M. Barthels ja of neen goedkeurt.

Wij wedden zeven tegen een dat het genzenblad niet durft, of ten minste niet rechtuit durft antwoorden.

—

De dappere societeit de *Burgerbond* heeft zondag laatsleden de vastenavonds vermakelijkheden door eene mooie, eene deftige tooneelvertooning geopend. Het programma dat uit zang, orkest en blijspeles bestond, werd opperbest door onze jonge tooneelliefhebbers uitgevoerd. Ook werd hun het handgeklap niet gespaard.

De *Burgerbond* kondigt ons een nieuw feest voor morgen aan. Is dan deze jeugdige maatschappij onvermoeibaar ?

—

Dinsdag laatsleden had een mooi feest in het gesticht der HH. Josephieten plaats. De leerlingen van het St-Maternus-college hadden een letterkundigen muskaal feest ingericht. Nooit — en nogtans is dit veel gezegd — hebben wij ons aanbeeldig feest in het college der HH. Josephieten bijgewoond.

Het programma, met veel behendigheid opgesteld, is eene deftige wijze uitgevoerd geworden.

De leerlingen van het St-Maternus-college hebben grooten voornitgang gemaakt. De treffelijke manier waarop zij zich verleden dinsdag van hunne taak gekweten hebben, belooft voor het toekomende nog andere zuitige en aangeneme avondfeesten.